

THEMA STAYRATES

Hoe binden we buitenlandse studenten?

Het is belangrijk dat buitenlandse jongeren in Nederland komen studeren, maar het is minstens even belangrijk dat ze hier voor langere tijd blijven werken, ook na hun studie. Het binden van internationale afgestudeerden levert de Nederlandse schatkist jaarlijks minstens € 1,64 miljard op, zo heeft Nuffic becijferd in een groot onderzoek naar de 'stayrates' van buitenlandse studenten. Weliswaar neemt het absolute aantal blijvers jaarlijks nog toe, maar hun percentage ten opzichte van het totaal aantal buitenlandse studenten in ons land neemt af: de instroom stijgt immers explosief.

Over deze thematiek laten we de onderzoekers van Nuffic, drie blijvers en een arbeidsmarktdeskundige aan het woord. Ook vertellen drie instellingen wat ze doen om afgestudeerden vast te houden. Verder in dit katern: de braindrain in de Kunstmatige Intelligentie en het vervolg van het actieplan 'Make it in the Netherlands'.

PERCENTAGE BLIJVERS NEEMT AF, ACTIE IS GEWENST

To stay or not to stay...

Een kwart van de buitenlandse studenten blijft na de studie in Nederland wonen en werken, blijkt uit onderzoek van Nuffic. Dat is goed voor onze economie en arbeidsmarkt. Toch daalt de *stayrate*: de kans dat internationale afgestudeerden blijven. Wat kan Nederland doen om ze vast te houden?

AUTEUR: PIETER VERBEEK / FOTOGRAFIE: MARCEL BAKKER

Tussen de studie jaren 2006-2007 en 2012-2013 nam het aantal buitenlandse studenten dat vijf jaar na hun afstuderen nog in Nederland woont en werkt, flink toe. Uit het studiejaar 2006 waren dat er ruim 2.600, zeven jaar later was dat aantal gestegen tot boven de 3.500. In totaal werd Nederland in die hele periode 22.000 internationale talenten rijker, een kwart van alle internationale alumni. Van hen heeft 72 procent een baan gevonden, een aantal dat vergelijkbaar is met de bruto arbeidsparticipatie van de Nederlandse bevolking.

Dit blijkt uit een onderzoek van Nuffic naar *stayrates*: de kans dat internationale studenten na hun studie in Nederland blijven. Het onderzoek vond dit najaar voor de derde keer plaats. Voor deze derde editie onderzocht Nuffic de gegevens van bijna 86.000 buitenlandse studenten die in ons land een opleiding hebben gevolgd.

Betrouwbaarder beeld

De reden dat het onderzoek niet naar de meest recente jaren heeft gekeken, is dat je pas vijf jaar na het afstuderen van blijven kunt spreken, legt onderzoeker Mark Vlek de Coningh van Nuffic uit. “Daarom hebben we gekozen voor de afstudeercohorten 2006-2013. In dit onderzoek hebben we nu ook voor het eerst internationale alumni meegenomen die ten tijde van hun studie net over de grens woonden, of woonruimte onderhuurden. Dat geeft een betrouwbaarder beeld.”

Behalve de stijgende absolute cijfers laat het onderzoek ook een andere ontwikkeling zien: relatief gezien daált de *stayrate*. Was van de afstudeerlichting 2006 ruim 29 procent van de alumni na vijf jaar nog in Nederland, van de lichting 2012 is dat nog maar ruim 22 procent.

Economische crisis

Hoe komt het dat het aandeel blijvers onder de internationale alumni dalende is? Dat is deels te verklaren uit de forse groei van het aantal internationale studenten in ons land in de afgelopen jaren. Maar de belangrijkste verklaring is volgens Vlek de Coningh de economische crisis die in 2008 begon. “Een substantieel deel van de afgestudeerden in deze meting heeft waarschijnlijk de effecten van deze crisis gevoeld. Werk is een belangrijke reden om in Nederland te blijven, en dat was tijdens de crisisjaren moeilijker te vinden.” Daarnaast studeerden tussen 2006 en 2012 ook relatief veel Duitse studenten af, een groep met een relatief lage *stayrate*.

De cijfers van Nuffic laten verder zien dat de meeste internationale alumni gaan wonen in de Randstad of in Eindhoven. Een kwart van de blijvers komt in Amsterdam en omstreken terecht.

Stayrates geven inzicht in de gevolgen van internationalisering in het hoger onderwijs. Met het onderzoek wil Nuffic een bijdrage leveren aan het debat over internationalisering, vertelt Vlek de Coningh. “Ook levert het onderzoek belangrijke

TABEL 1 Stayrate na 5 jaar en totaal aantal afgestudeerden van de top 5 hogescholen en universiteiten voor afstudeercohorten 2006-07 t/m 2012-13

Hogescholen			Universiteiten		
Instelling	Stayrate na 5 jaar	Aantal afgestudeerden in cohorten 2006-07 t/m 2012-13	Instelling	Stayrate na 5 jaar	Aantal afgestudeerden in cohorten 2006-07 t/m 2012-13
Hogeschool INHOLLAND	48%	885	Technische Universiteit Eindhoven	52,1%	1.085
De Haagse Hogeschool	40%	1.000	Technische Universiteit Delft	41%	4.240
Hogeschool Rotterdam	40%	675	Universiteit Utrecht	31,6%	2.915
Gerrit Rietveld Academie	36,9%	705	Universiteit Leiden	30,8%	2.780
Hogeschool der Kunsten Den Haag	36,6%	1.270	Universiteit van Amsterdam	29,6%	5.390

input voor onze activiteiten zoals het Holland Alumni Network. We wilden goed kijken naar de effecten die het heeft als mensen die hier zijn afgestudeerd, in Nederland blijven.

Dat het behoud van buitenlandse alumni positieve effecten heeft, wordt uit dit onderzoek wel duidelijk.”

Oplossing voor arbeidstekorten

Allereerst leveren ze een aanzienlijke bijdrage aan de Nederlandse schatkist. Nuffic berekende dat buitenlandse alumni de Nederlandse economie netto € 1,64 miljard per jaar opleveren. Stel je voor dat je al die 22.000 studenten uit het onderzoek levenslang weet te behouden? Dan levert dat volgens Nuffic minimaal € 2,08 miljard op per jaar. ‘Verhoging van het aandeel blijvende internationale afgestudeerde studenten leidt dus tot substantiële economische meeropbrengsten’, luidt dan ook een van de conclusies van het onderzoek.

Een kwart van de blijvers komt in Amsterdam en omstreken terecht

het onderzoek blijkt dat de meeste blijvers afkomstig zijn uit de studies in de sectoren onderwijs, techniek, natuurwetenschappen en gezondheid. Precies die sectoren die kampen met arbeidstekorten.

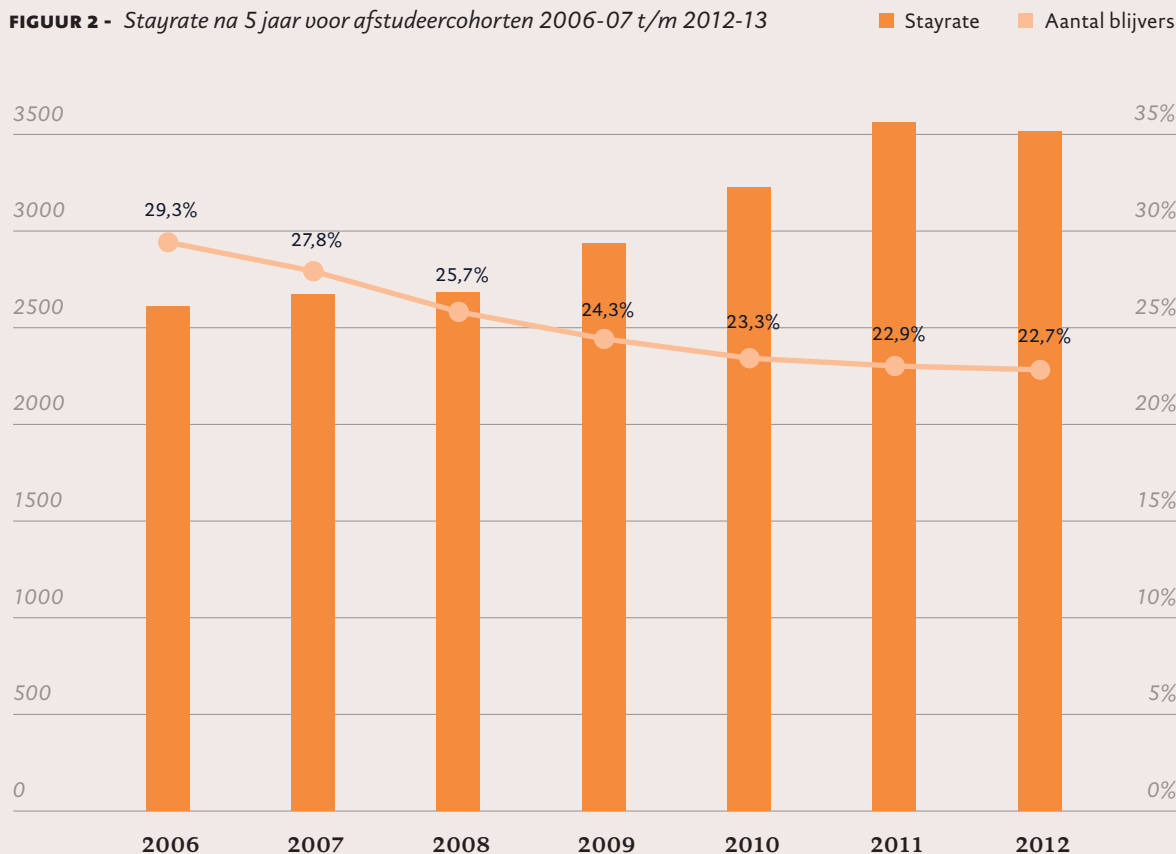
Zo schreeuwt de arbeidsmarkt om technici.

Onderwijsinstellingen leveren niet voldoende Nederlandse technisch geschoolden af om in die behoefte te voorzien. Het is dus prettig dat nu al 41 procent van de buitenlandse wo-alumni met een technische achtergrond en ruim 26 procent van de technische hbo-alumni hier blijft om te werken.

Een hogere stayrate zou nog meer bijdragen aan het oplossen van dit arbeidstekort.

Daarnaast vormen de internationale alumni ook een belangrijke stroom kenniswerkers voor onze arbeidsmarkt, vooral in die sectoren waar grote arbeidstekorten zijn. Uit

FIGUUR 2 - Stayrate na 5 jaar voor afstudeercohorten 2006-07 t/m 2012-13

‘Het is de algemene spirit van dit land. Die zou ik missen’

BLIJVER

Georgios Mitrakas (37) uit Thessaloniki, Griekenland

Studeerde *Food Product Design* aan de Wageningen University & Research (WUR) en heeft zijn eigen bedrijf Greek Foodtales opgericht. Woont in Wageningen.

“Ik ben eigenlijk per ongeluk in Nederland terechtgekomen, doordat de aanvraag van mijn eerste keuze, een masterstudie *Food Engineering* in Zweden, mislukte. Ik ben toen verder gaan kijken naar andere opties. Wageningen staat in Griekenland bekend als een goede universiteit, zeker onder mensen in de voedselsector. Zo kwam ik hier in 2009 terecht voor mijn studie *Food Product Design*. Na mijn studie wilde ik in Nederland blijven. De Nederlandse maatschappij staat veel meer open voor onafhankelijke geesten dan de Griekse.

Ik kwam een hele mooie kans tegen om Grieks eten te promoten in Nederland. Zo heb ik Greek Foodtales opgezet. Tot dusver gaat het heel goed. Teruggaan naar Griekenland zou nu voor mij dan ook moeilijk zijn. Ik denk niet dat ik terug kan verhuizen. Ik vind de open houding in Nederland heel bijzonder. In alle aspecten: hoe Nederlanders staan tegenover mensen die anders zijn, hoe ze nieuwe mensen behandelen. Het is de algemene spirit van dit land. Die zou ik missen.”

‘Ik geniet erg van de kwaliteit van het leven hier. Alles is netjes en schoon, alles werkt’

BLIJVER

Alejandro Rodriguez (27) uit Guadalajara, Mexico

Studeerde *Embedded systems* aan de Technische Universiteit Eindhoven en werkt nu als embedded software developer bij ASML. Woont in Eindhoven.

“De reden waarom ik naar Eindhoven ben gekomen is dat ik hier aan de TU/e wilde studeren. *Embedded systems* is een combinatie tussen *electrical engineering* en computerwetenschappen. De TU/e is een van de beste universiteiten ter wereld op dit gebied, met een sterke band tussen de industrie en de academische wereld. Er is hier in Eindhoven echt een hecht ecosysteem. Als je in mijn industrie werkt, is het een ‘no-brainer’ om te besluiten hier te blijven. Eindhoven is namelijk dé plek om te zijn op dit moment.

Het is niet moeilijk om hier aan werk te komen, bedrijven zijn agressief aan het recrutereren. Ik kreeg op een gegeven moment een of twee telefoontjes per week. Ik kreeg zelfs geld aangeboden als ik iemand anders zou aanraden. Ik geniet erg van de kwaliteit van het leven hier. Alles is netjes en schoon, alles werkt.”

Verdringing?

Gaan buitenlandse kenniswerkers niet de arbeidsplaatsen van Nederlandse kenniswerkers innemen? Die angst voor verdringing noemt arbeidsmarkthoogleraar Ton Wilthagen van de Universiteit Tilburg ongegrond. “Het is juist goed nieuws dat mensen hier willen komen en blijven. Niet alleen voor de schatkist.

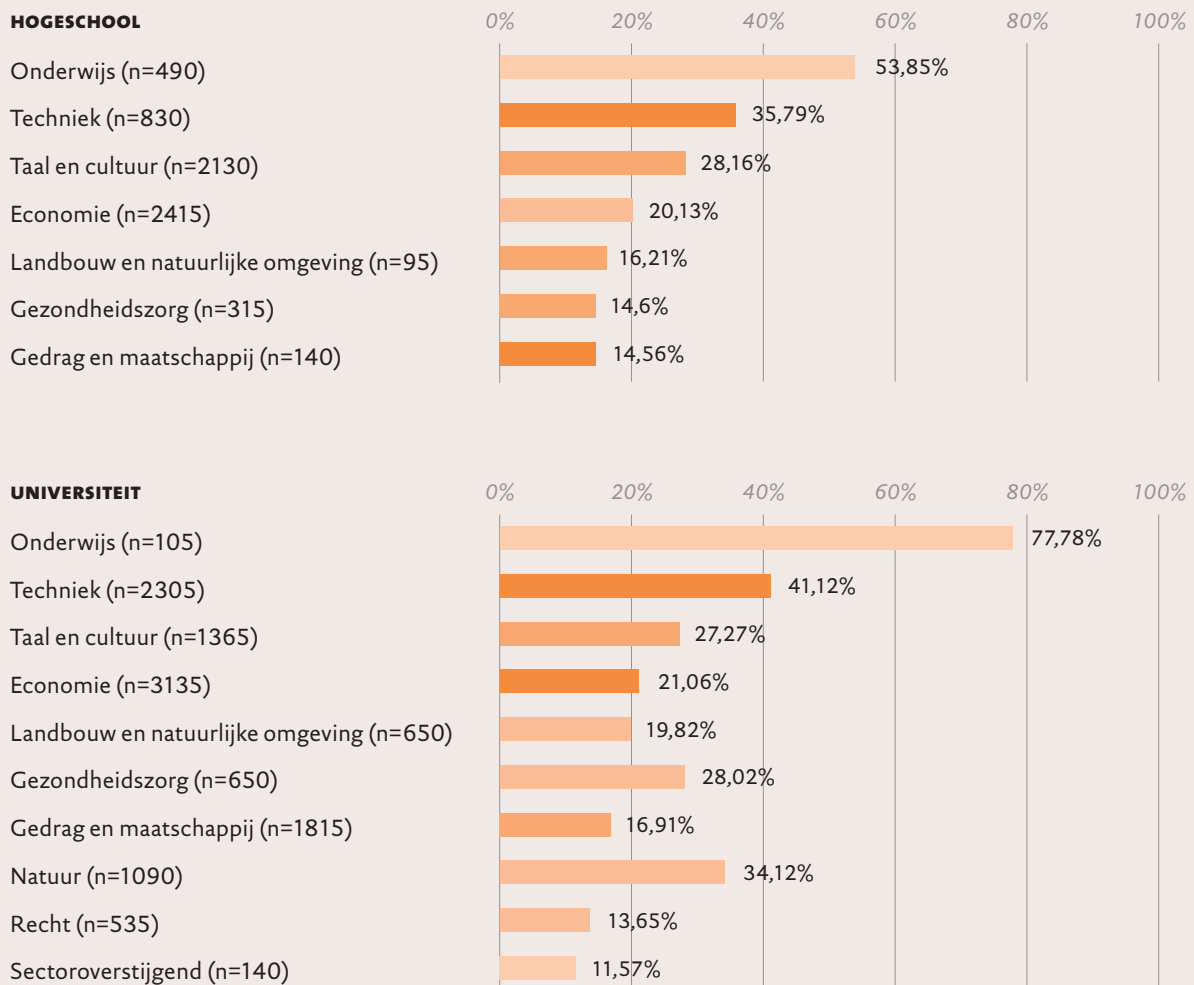
Een hogere stayrate zou nog meer bijdragen aan het oplossen van het arbeidstekort in de techniek

heel belangrijk.”

Aangezien driekwart momenteel na de studie vertrekt, moet er dus iets gebeuren. Actie is zeker geboden

Als ze niet blijven, hebben we gewoon te weinig krachten voor de Nederlandse arbeidsmarkt. We willen er dan ook voor zorgen dat dit aantal op peil blijft. Voor de Nederlandse kenniseconomie zijn buitenlandse studenten die blijven

FIGUUR 3 - Stayrate en aantal blijvende afgestudeerden na 1 t/m 5 jaar uitgesplitst naar hbo/wo voor afstudeercohorten 2006-07 t/m 2012-13. Hoe donkerder de balk, hoe meer afgestudeerden.

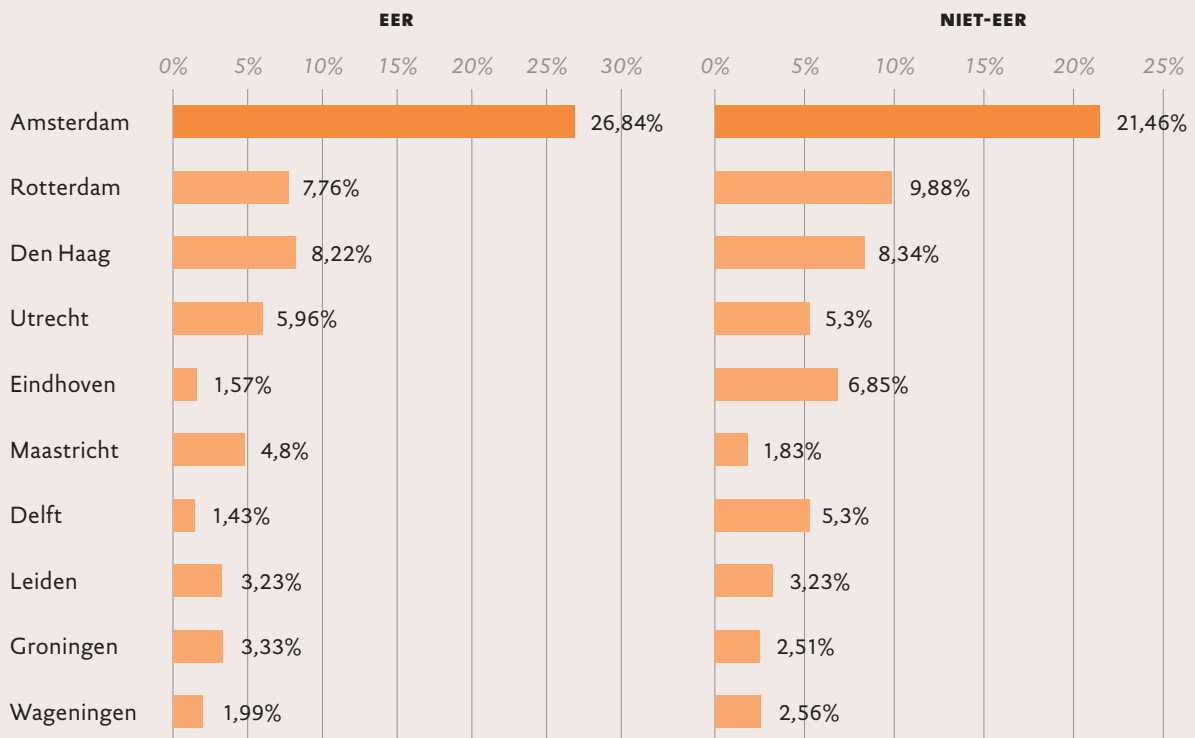

in het eerste jaar na afstuderen, als de helft van de internationals meteen vertrekt. “Buitenlandse studenten hebben stages en bijbanen nodig”, stelt Wiltgagen. “Veel buitenlandse studenten spreken niet heel goed Engels en vinden daarom moeilijk een stageplek. Veel bedrijven zijn ook nog niet op deze groep ingesteld. Zo is het moeilijk voor buitenlandse studenten om zich te oriënteren op de Nederlandse arbeidsmarkt. Ze beschikken niet over de netwerken die Nederlandse studenten wel hebben om op terug te vallen na hun studie. En 60 procent van het werk wordt via een netwerk gevonden. Ook studieverenigingen zijn niet goed toegankelijk voor buitenlandse studenten. Als we niets doen om de weg naar werk voor deze groep vloeiender te maken, dan zullen ze terugkeren naar hun eigen land, ook al zouden ze best willen blijven.” De verantwoordelijkheid om de situatie

”Als we niets doen om de weg naar werk voor deze groep vloeiender te maken, dan zullen ze terugkeren naar hun eigen land”

te verbeteren, legt Wiltgagen vooral bij de universiteiten, hun alumninetwerken en *career officers*. De hoogleraar gaat overigens nog een stap verder. Nederland moet in zijn geheel internationaler gericht worden. “Buitenlandse alumni, maar ook expats, moeten hier niet alleen goed kunnen wonen, maar moeten ook betere voorzieningen krijgen in de buurt. Nog steeds zijn bijvoorbeeld op geen enkel Nederlands station Engelstalige instructies te vinden. We mogen wel wat meer gaan denken vanuit deze internationale groep.” ■

FIGUUR 4 - Percentage van alle afgestudeerden 5 jaar na afstuderen per stad, uitgesplitst naar landen uit de Europese Economische Ruimte (EER) en niet-EER, voor afstudeercohorten 2006-07 t/m 2012-13

*‘Deze werkomgeving
is de reden waarom
ik mijn land
heb verlaten’*

BLIJVER

Letitia Tudor (27) uit Boekarest, Roemenië

Studeerde *International Communications & Management* aan de Haagse Hogeschool. Werkt als communicatiecoördinator bij de *Council of International Schools*. Woont in Den Haag.

“Acht jaar geleden wilde ik studeren in het buitenland. Ik twijfelde tussen communicatie en management. De Haagse Hogeschool was de enige onderwijsinstelling in Europa die beide studies in één programma aanbood. Daarom ben ik dus naar Nederland gekomen. Eigenlijk had ik niet meteen vanaf het begin de intentie om te blijven, maar na mijn studie begon ik te werken in communicatie. Mijn doel was altijd om bij een multinational te gaan werken op het gebied van marketing en sales. Door mijn stages leerde ik non-profitorganisaties kennen. Dat vond ik zo leuk dat mijn hele plan voor mijn carrière veranderde. Zo kwam ik bij de *Council of International Schools* terecht.

Ik vind de werkmentaliteit in Nederland heel erg fijn. De Nederlandse directheid waar iedereen me voor waarschuwde, past juist heel goed bij mij. Het is heel anders dan in Roemenië, waar in werk vaak nepotisme en corruptie een rol spelen. Hier heb je een platte structuur op de werkvloer, luisteren mensen naar je en moedigen ze je aan als je een fout maakt. Niemand is immers perfect. Deze werkomgeving is de reden waarom ik mijn land heb verlaten.”

Bekijk het filmpje dat we maakten met Georgios, Alejandro en Letitia op [youtube.com/thenuffic](https://www.youtube.com/thenuffic).